VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN
VÄSTARVET

Lycke 209–215

Förundersökning i Tjuvkil
Lycke 209–215, Tjuvkil 2:67
Lycke socken, Kungälvs kommun
Red. Bohusläns museum
Bohusläns museum
Rapport 2014: 24

BOHUSLÄNS MUSEUM

Lycke 209–215

Förundersökning i Tjuvkil

Lycke 209–215, Tjuvkil 2:67
Lycke socken, Kungälvs kommun

Bohusläns museum Rapport 2014:24

BOHUSLÄNS MUSEUM

ISSN 1650-3368
Författare Red. Bohusläns museum
Grafisk form Gabriella Kalmar
Layout och teknisk redigering Lisa K Larsson
Omslagsbild Foto taget av Pia Claesson. Fotot visar schaktgrävning
Tryck Bording AB, Borås 2014
Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket medgivande 90.8012

Bohusläns museum
Museigatan 1
Box 403
451 19 Uddevalla
tel 0522-65 65 00, fax 0522-126 73
www.vastarvet.se, www.bohuslansmuseum.se

Innehåll

Sammanfattning 6
Bakgrund 6
Landskapsbild 6
Metod 8
Resultat 8
- Lycke 209 8
- Lycke 210 9
- Lycke 211 10
- Lycke 212 11
- Lycke 213 11
- Lycke 214 och Lycke 215 12
- Nyfynd 12

Slutsatser samt åtgärdsförslag 15
Referenser 16
- Litteratur 16
- Otryckta källor 16

Tekniska och administrativa uppgifter 17
Bilagor 18

Skagerrak
Fjällbacka
Hamburgsund
Väderöbod
Rabbalshede
Hede
Hedekas
Högsäter
Kroppefjäll
Örr
Grinstad
E45
Hällevadsholm
Färgelanda
Stigen
Bräcke
Bräcke
Bräcke

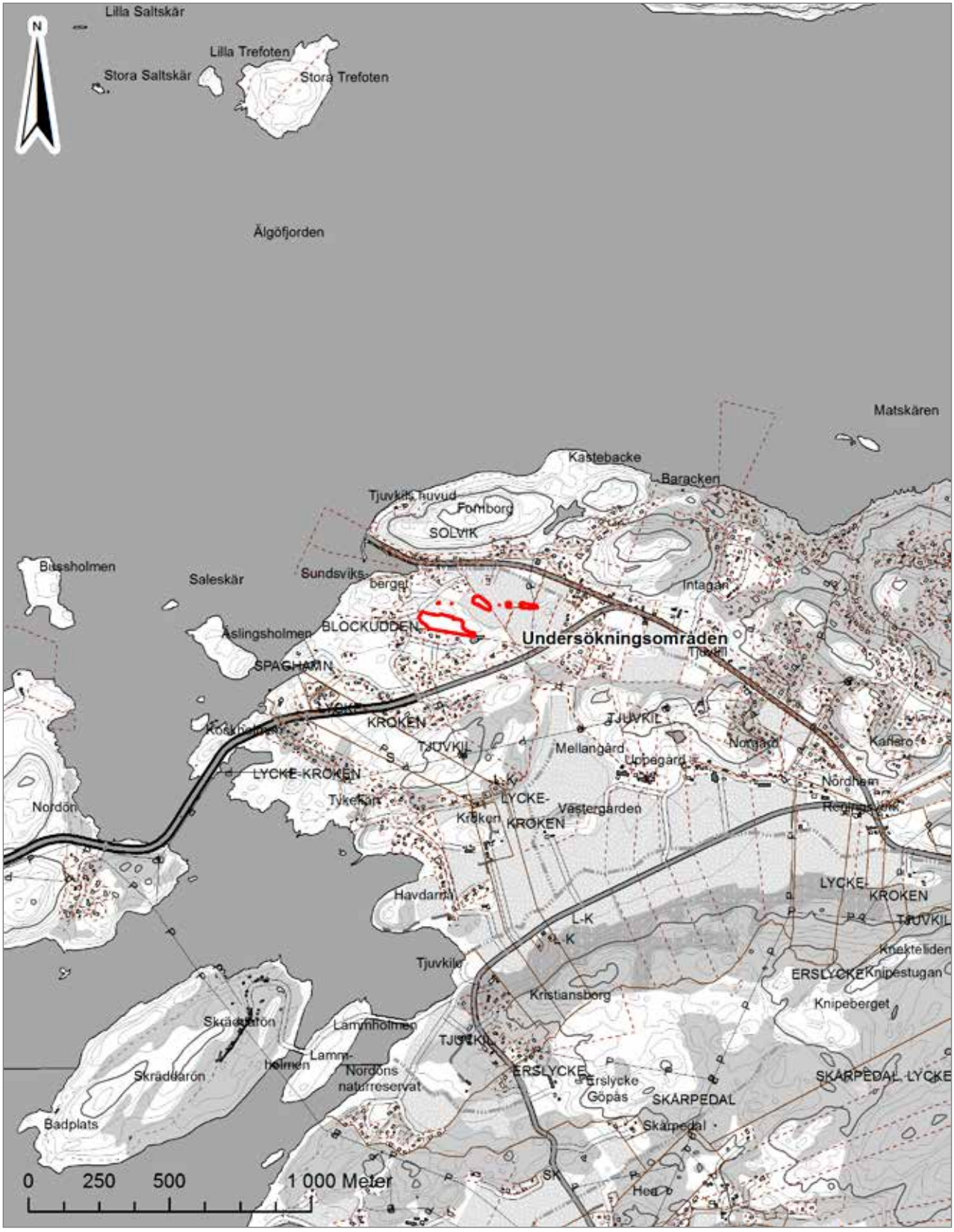

Figur 2. Utsnitt ur GSD-Fastighetskartan med aktuellt planområde markerat. Skala 1:20 000.

Sammanfattning

På uppdrag från Kungälvs kommun som avser att upprätta en detaljplan för bostäder vid Tjuvkils huvud så genomförde Bohusläns museum förundersökning av lämningarna Lycke 209–215 hösten 2013. Enligt Länsstyrelsens beslut skulle undersökningen klargöra i vad grad fornlämningarna Lycke 209-215 berörs av aktuellt arbetsföretag. Huvudsyftet var främst att avgränsa fornlämningarna. Förutom avgränsning skulle statusen bedömas för vissa av lämningarna.

Förundersökningens resultat:

Lycke 209; boplats med bedömningen fast fornlämning – kvarstår men med reviderad utbredning, inom området registrerades två gravar (stensättningar).

Lycke 210; stensättning med bedömningen övrig kulturhistorisk lämning – ny bedömning av lämningstyp till jaktvärn/skåre.

Lycke 211; hällristning med bedömningen fast fornlämning – omtolkad till naturbildning.

Lycke 212; härd med bedömningen fast fornlämning – ny bedömning är undersökt och borttagen.

Lycke 213; Boplats med bedömningen fast fornlämning - omvandlas efter FU till röjningsröse och bedömningen övrig kulturhistorisk lämning.

Lycke 214 och Lycke 215; för dessa lämningar kvarstår antikvarisk status röjningsröse med oförändrad utbredning.

Inom lämningen Lycke 209 noterades två stensättningar (A3 och A4). I tillägg gjordes i samband med en hällristningsdokumetation av området ett nyfynd av en skålgrop (A5).

Mot denna förundersöknings resultat föreslår Bohusläns museum att Lycke 209 och gravarna (A3 och A4), om planen aktualiseras, slutundersöks innan ett borttagande sker.

Bakgrund

Kungälvs kommun avser att upprätta detaljplan för bostäder vid Tjuvkils huvud. Länsstyrelsen beslutade därför om en arkeologisk särskild utredning av området. Utredningen utfördes av Bohusläns museum i november 2011. Denna utredning resulterade i att sju nya fornlämningar (Lycke 209–215) påträffades. Lämningarna utgörs av två boplatser, två områden med fossil åkermark, en stensättning, en hällristning och en härd (Åberg 2012).

Kungälvs kommun/planavdelningen har därpå ansökt om tillstånd att göra ingrepp i nedanstående fornlämningar. Utifrån den arkeologiska utredningens resultat bedömde länsstyrelsen att genom en förundersökning klargöra i vad grad fornlämningarna Lycke 209–215 berörs av aktuellt arbetsföretag (Länsstyrelsens diarienummer: 431-32457-2013).

Enligt förfrågningsunderlaget är syftet med förundersökningen att denna ska förse Länsstyrelsen med ett fördjupat kunskapsunderlag inför prövning av arbetsföretaget enligt 2 kap. 12 § KML. Efter förundersökningen ska det vara möjligt att avgränsa fornlämningarna så att det inte råder tvekan om vilken/vilka fornlämningar som berörs/inte berörs av planerad exploatering. I tillägg ska enligt muntlig överenskommelse med Leif Johansson (2013-10-24) göras vissa tillägg till det ursprungliga syftet:

1. Hällristningen (Lycke 211)? Här ska fastställas om det rör sig om en hällristning. Om så är fallet ska ett område i anslutning till ristningen undersökas i avgränsande syfte.

2. Stensättningen (Lycke 210)? Här ska konstateras om den »sannolika stensättningen« är en grav och därefter om så är motiverat ska utbredningen av fornlämning fastställas.

3. Lycke 213, 214 och 215 innehåller flera stenrösen/stensamlingar här ska klarläggas deras respektive status, därefter om så är motiverat ska lämningarna avgränsas.

Landskapsbild

Det omgivande området är idag glest bebyggt och är beläget i anslutning till Tjuvkils huvud, mellan hamnen och Marstrandsvägen. Området är med andra ord kustnära, låglänt och ligger i skyddad terräng mellan omgivande berg, strax öster om strandlinjen för Älgöfjorden. Markanvändningen inom området utgörs främst av naturmark och odlingsmark. Höjdnivån över havet inom området varierar mellan 5 och 15 meter.

I anslutning till utredningsområdet finns ett flertal fornlämningar. Fornlämningarna är främst belägna i höjdområden som omgärdar det lägre liggande planområdet (figur 3). Närliggande lämningar utgörs av en fornborg (Lycke 54:1), en fornlämningsliknande lämning (Lycke 103:1) och två stensättningar (Lycke 54:2 och 108:1). Längre åt söder och öster finns ett flertal förhistoriska boplatser (Lycke 150:1–2, 162:1, 163:1), ytterligare en stensättning (Lycke 55:1) samt flera kulturhistoriska lämningar (Lycke 56:1, 57:1 och 62:1).

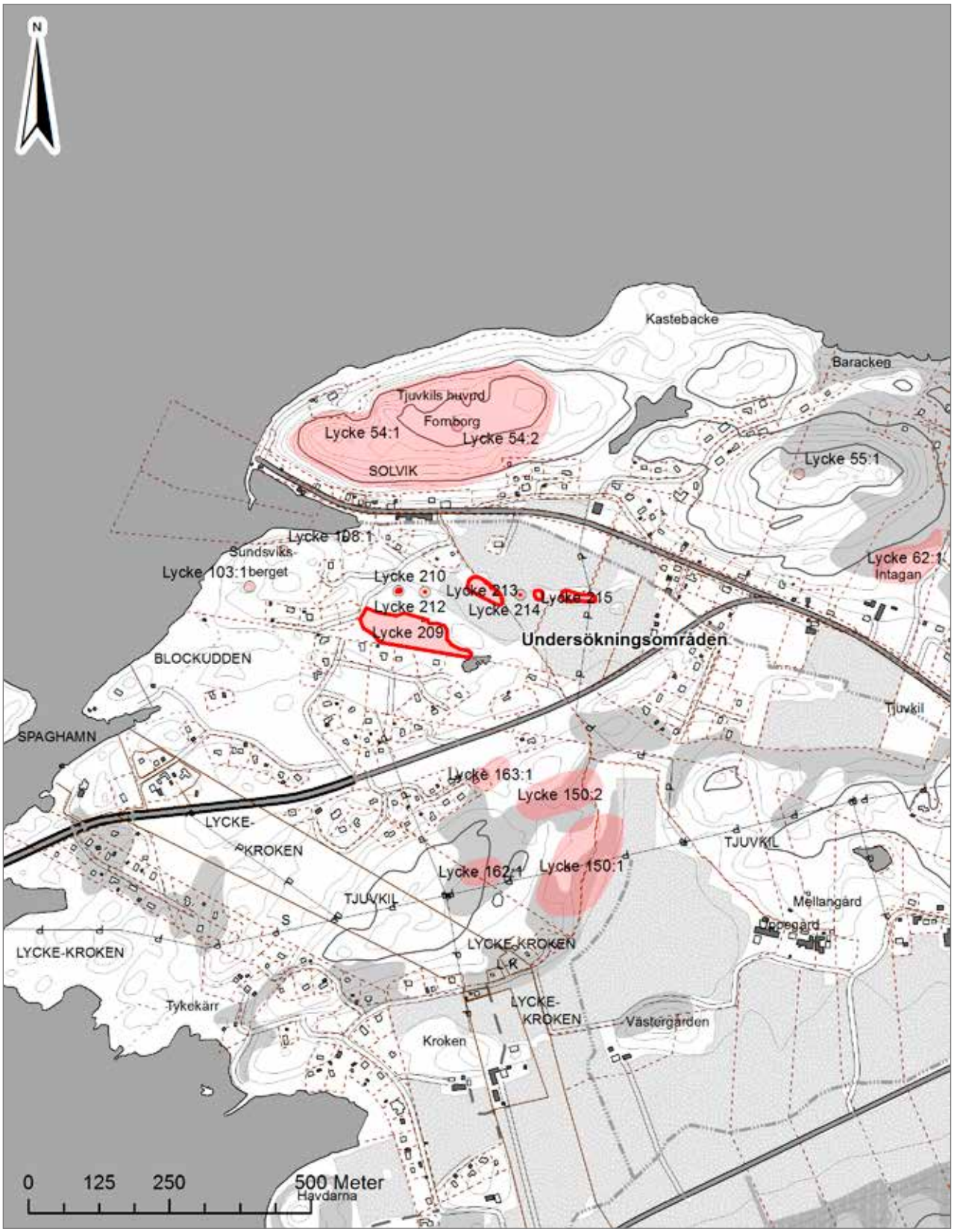

Figur 3. Utsnitt ur GSD-Fastighetskartan, blad 7B5b, med översikt över undersökningsområdet samt närliggande fornlämningar markerade. Skala 1:10 000.

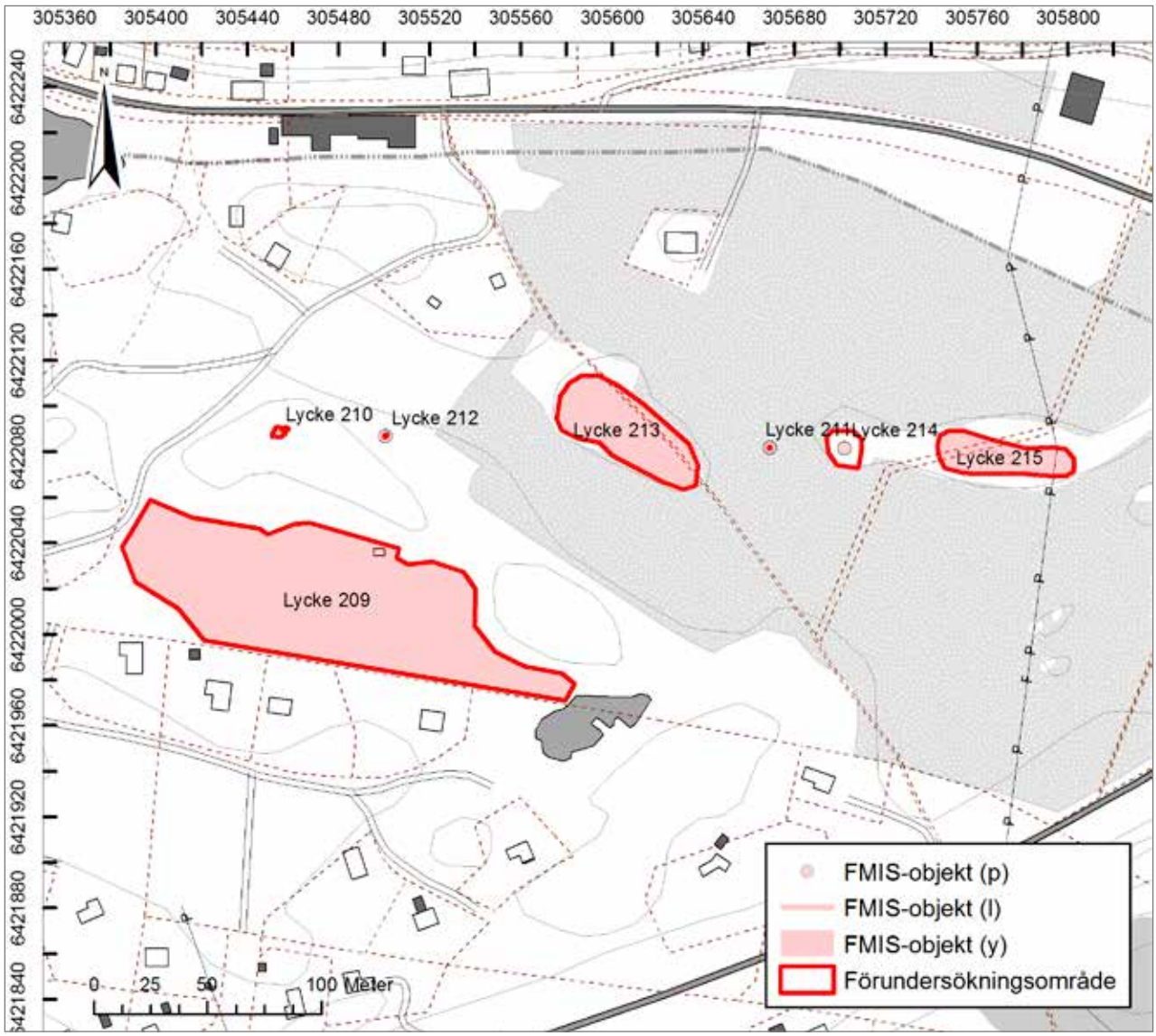

Figur 4. Plankarta, skala 1:3 000, över de lämningar som var aktuella för undersökningen.

Metod

Initialt gjordes en okulär besiktning av förundersökningsområdena. I respektive fornlämningsområde grävdes sökschakt med grävmaskin försedd med 1,5 meter bred planeringsskopa. Jordlagren skalades av skiktvis och schakten såväl som anläggningar mättes in med GPS. Lagerföljden i schakten dokumenterades liksom påträffade anläggningar. Fynd noterades men samlades inte in. Lycke 210 liksom nyfynden av stensättningarna (A3 och A4) grävdes till stor del för hand med grävsked och grävhacka.

I tillägg fotograferades fornlämningsområdena, schakten och de anläggningar som påträffades liksom översiktsfoto över det omgivande landskapet.

En hällristningsdokumentation gjordes av hela området (för detaljerad metodik för detta avsnitt se bilaga 2).

Resultat

Nedan följer resultatet från förundersökningen för respektive lämning (fig. 4–6).

Lycke 209

Namn: Lycke 209.
Antikvarisk bedömning enligt fmis: Fast fornlämning.
Lämningstyp: Boplats.
Resultat FU: Fast fornlämning, ny utbredning.
Lycke 209 utmärks av en terrasserad sandig och något kuperad hagmark som sluttar svagt mot söder. I områdets södra och västra del finns flera öppna gräsklädda ytor som mot väst övergår i en lågt växande lövskog blandat med en- och slånbärsbuskage. Inom området grävdes 15 schakt fördelade över ytan. Flera av schakten

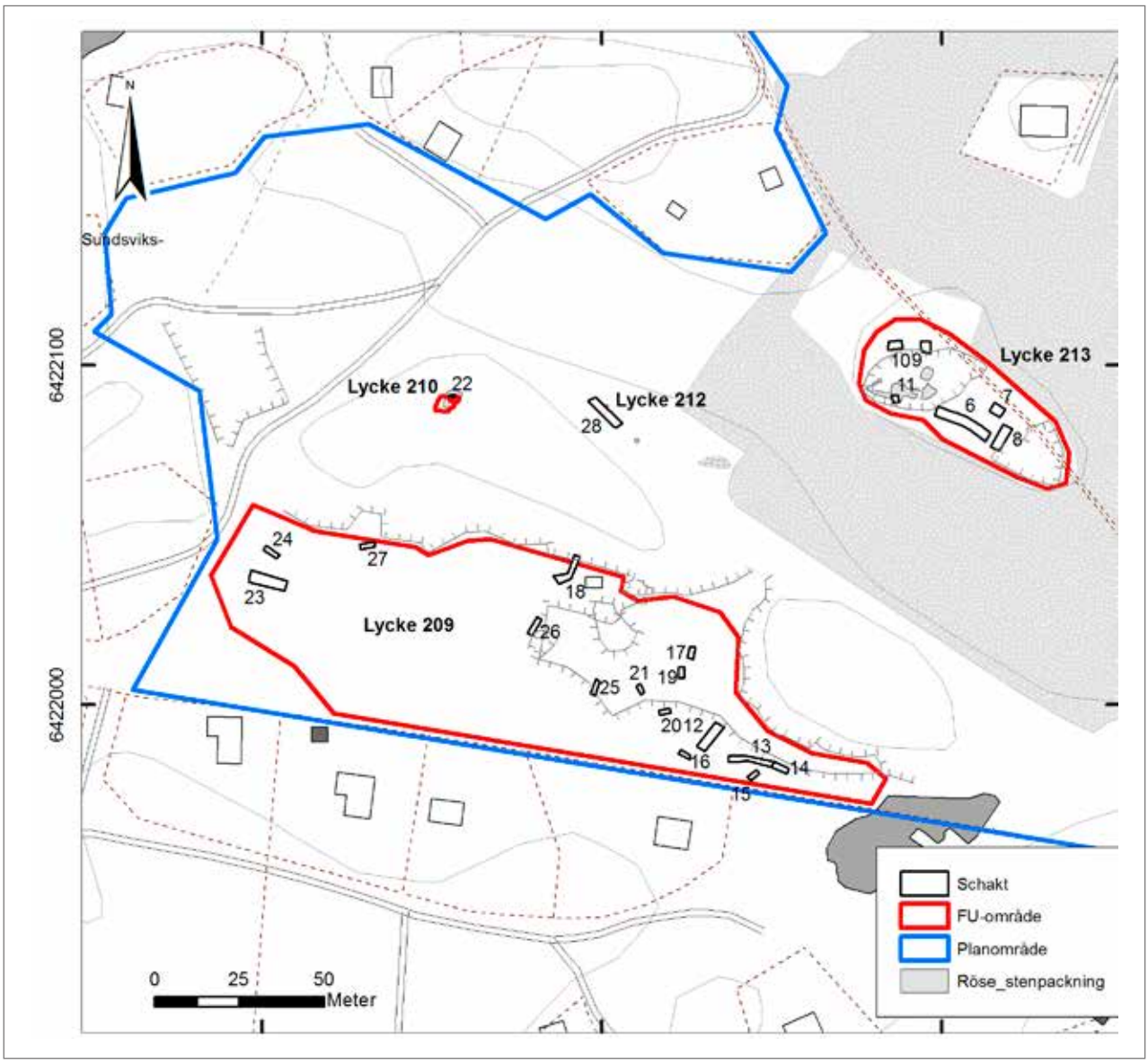

Figur 5. Schaktplan, skala 1:2 000, berör Lycke 209, Lycke 210, Lycke 212 och Lycke 213.

var dubbla det vill säga 3 meter breda. Trots antalet schakt påträffades förutom spår av sentida aktiviteter endast ett diffust stolphål i schakt 12, 0,2 meter diameter och 0,15 meter djupt. Fyllningen av gråbrun grusig sand innehöll inget daterbart material.

Den arkeologiska utredningen noterade två rösen som eventuella skulle kunna vara gravar. Förundersökningen kunde fastställa att det rörde sig om två stensättningar (A3 och A4), 8 respektive 4 meter i diameter. Dessa beskrivs nedan under rubriken nyfynd.

Fornlämningen kunde efter förundersökning avgränsas åt väster, och lämningen får en ny mindre begränsning inom vilken de två gravarna, samt en tredje vid utredningen iakttagen misstänkt grav, ligger. Förundersökningen syftade till avgränsning och en vidare tolkning av lämningens karaktär har inte gjorts, därför kvarstår bedömningen av fornlämning och boplats.

Lycke 210

Namn: Lycke 210.
Antikvarisk bedömning enligt fmis: Övrig kulturhistorisk lämning.
Lämningstyp: Stensättning.
Resultat FU: Ny bedömning angående lämningstyp: Skåre/jaktvärn. Ny begränsningsyta inmätt.
Stenläggningen ligger i krönläge i hällmark på en mindre bergrygg (N-S). Stenmaterialet bildar en halvoval stenkrets 4,7×5,8 meter (N-S) som vätter mot syd. Stenmaterialet består av 0,2–0,7 meter stora både rundade

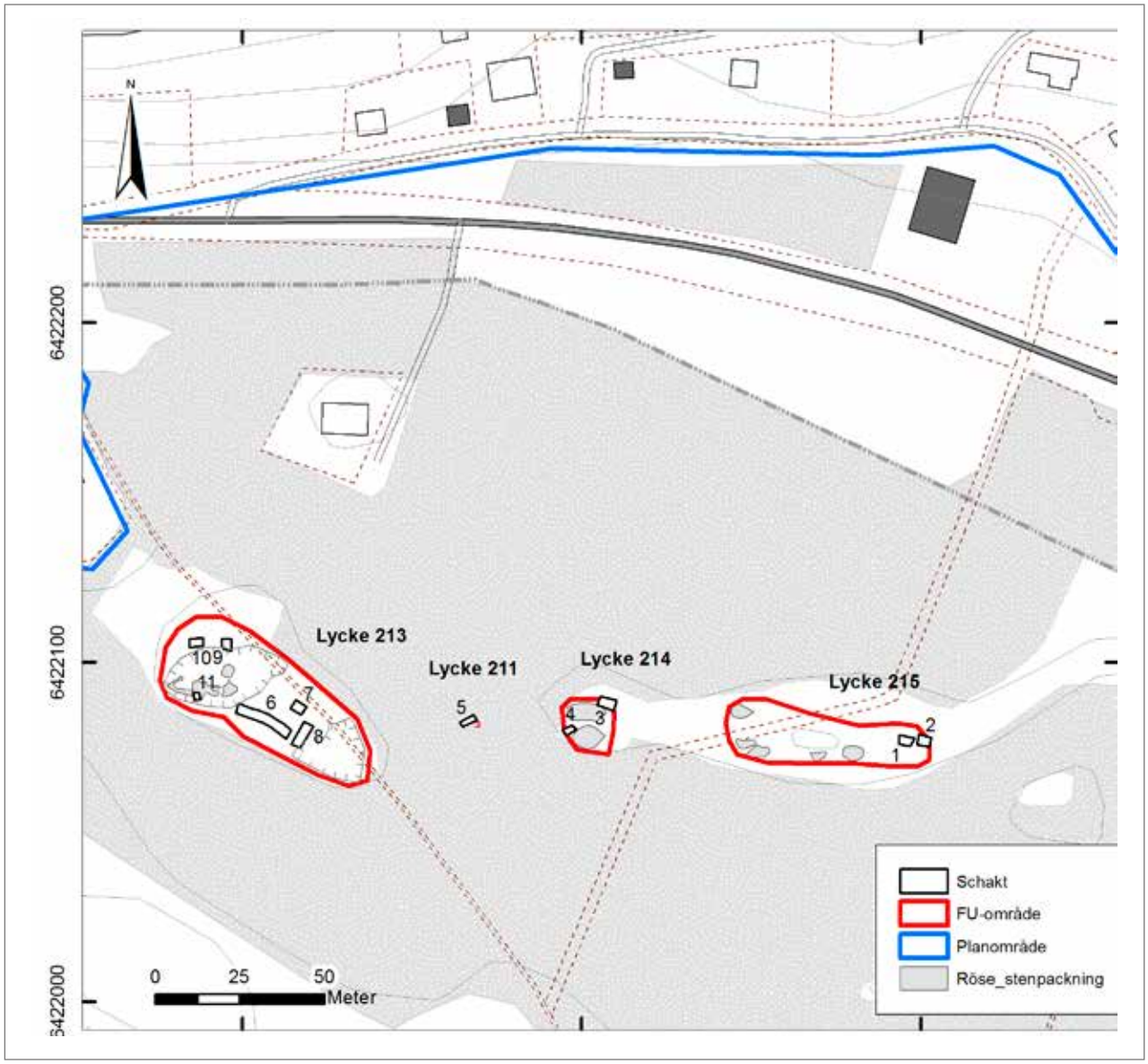

Figur 6a. Schaktplan, skala 1:2 000, berör Lycke 211, Lycke 214 och Lycke 215.

och kantiga stenar och stenblock. I södra delen syns tydliga rester av kallmurning, som högst närmare 1 meter hög. Nedrasad sten finns på nedsidan samt i lämningens mitt.

Anläggningen undersöktes genom att ett schakt 1,7×0,5 meter grävdes för hand i dess centrum ner till 0,15 meters djup där hällmarken utgjorde botten. Fyllningen utgjordes av humös stenig sand och närmast hällberget påträffades fynd av buteljglas.

Lämningen bedömdes som sentida jaktvärn så kallad skåre.

Lycke 211

Namn: Lycke 211.
Antikvarisk bedömning enligt fmis: Fast fornlämning.
Lämningstyp: Hällristning.
Resultat FU: Naturbildning.

Besiktningen genomfördes under gynnsamma väderförhållanden med en lågt stående sol på fuktiga hällar. Det lilla och låga impedimentet i åkermarken hade dessförinnan torvats av med grävmaskin och det räckte med att hällen sopades av vid besiktningen. Den eventuella hällristningen bedömdes vara en naturbildning i form av isräfflor. Det som uppfattats som isräfflor vid utredningen är i själva verket mikrosprickor i berget (se bilaga 3).

Figur 6b. Visar anläggningen Lycke 210 mot öst. Fotograf: Pia Claesson.

Lycke 212

Namn: Lycke 212.
Antikvarisk bedömning enligt fmis: Fast fornlämning.
Lämningstyp: Härd.
Resultat FU*: Undersökt och borttagen.*
Anläggningen låg i flack åkermark och hade en storlek av cirka 1 meter i diameter. 0,25 meter djup. Fyllningen utgjordes av mörkgrå siltig sand med enstaka slagna och svallade flintor samt flera skärviga/skörbrända stenar.

Härden bedöms som solitär och ingen ytterligare arkeologisk undersökning ansågs motiverad på platsen.

Lycke 213

Namn: Lycke 213.
Antikvarisk bedömning enligt fmis: Fast fornlämning.
Lämningstyp: Boplats.
Resultat FU*: Röjningsröse (område), antikvarisk bedömning: Övrig kulturhistorisk lämning. Ny begränsningsyta inmätt.*
Krön samt södra sidan av impediment i åkermark. Bevuxen med lågväxande lövträd, buskage av slån och björnbär.

Sammantaget grävdes 6 schakt av varierade storlek. I fyllningen påträffade ett fåtal fynd av glas, porslin och fajans. I schakt 6 fanns ett osäkert stolphål (AI se bilaga 2), endast 0,12 meter djupt. Intill fanns porslin och glas varför anläggningen tolkades som spår efter mer modern aktivitet på platsen. Ett äppelträd växte på impedimentet. Här fanns flera oregelbundna stensamlingar och flera stenpackningar som framkom under grästorven vid grävningen. De ovan jord tolkades som odlingssten, denna var av varierade storlek och låg ovan eller i matjorden. De stenpackningar som synliggjordes först då förnan grävts undan tolkades som naturligt förekommande och de låg företrädesvis intill de små bergskanterna som fanns i området.

Lycke 213 är att betrakta som ett röjningsröseområde och bedöms därmed som övrig kulturhistorisk lämning.

Figur 7. Visar att stenarna låg i och över matjordstäcket. Fotograf: Robert Hernek.

Lycke 214 och Lycke 215

Namn: Lycke 214 och Lycke 215.
Antikvarisk bedömning enligt fmis: Övrig kulturhistorisk lämning.
Lämningstyp: Röjningsröse.
Resultat FU*: Oförändrad.*
Lycke 214 och Lycke 215 ligger på östra respektive västra delen av ett impediment som till större delen är trädbevuxet. Vid utredningen noterades flera odlingsrösen på platsen. Ett antal schakt grävdes intill rösena och kunde därmed konstatera att stenarna låg i och över matjordstäcket.

Undersökningen förändrade inte utredningens resultat vad beträffar lämningarnas typ eller deras respektive utbredning på ytan.

Stensättningar och skålgrop

Namn: Två stensättningar, A3 och A4.
Antikvarisk bedömning: Fast fornlämning.
Lämningstyp: Stensättning.
A3 och A4, bedöms som två stensättningar som ligger på en terrass med en öst-västlig utsträckning på södra sidan av en flack bergsrygg (Ö-V). Gravarna är övertorvade med enstaka sten i ytan 0,15–0,2 meter stora. De är beväxta med mindre lövträd och enbuskar (fig. 8).

Den södra stensättningen (A3) är rund, 8 meter i diameter och 0,3 meter hög. Vid undersökningen grävde ett 5×3 meter stort schakt (N-S) närmast anläggningens centrum och söderut. Under torven som var mellan 0,1–0,15 meter tjockt kom en tät stenpackning av 0,2–0,5 meter stora stenar. Närmast centrum var stenarna lagda i 3–4 lager (fig. 9a och 9b) och totalt från ytan räknat var stenfyllningen närmare 0,8 m tjock. Stenen var rundad, huvudsakligen 0,4–0,2 meter stora.

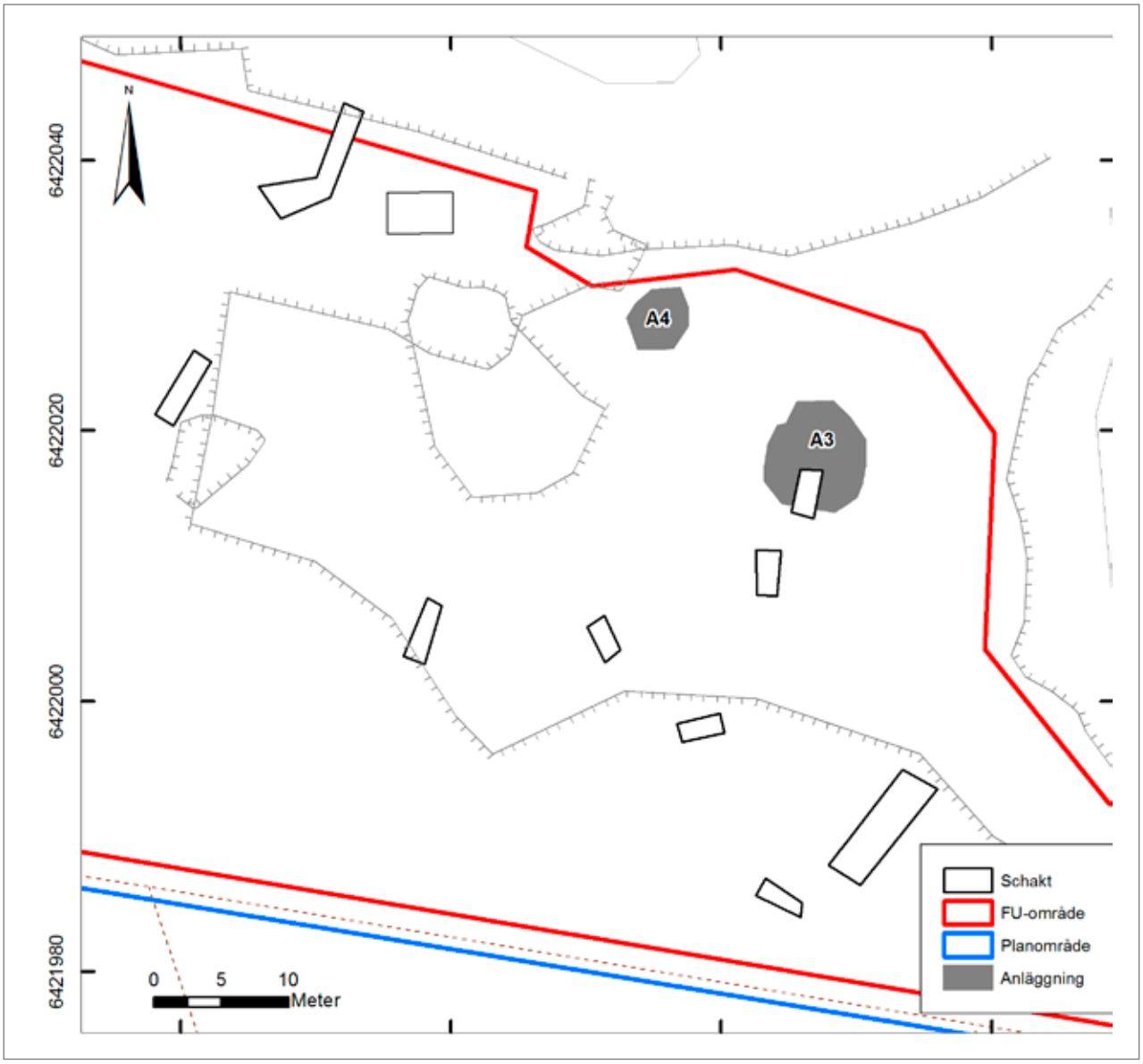

Figur 8. Visar stensättningarnas placering i plan, skala 1:200.

Fyllningen mellan stenen var av svartbrun humös sand och under stenpackningen var underlaget av brunsvart grusig sand.

Drygt 9 meter nordväst om A3 var ytterligare en stensättning, A4. Denna var något mindre cirka 4 meter i diameter och 0,3 meter hög med en mittgrop som var 1 meter i diameter och 0,2 meter djup.

Det är inte genom förundersökningen klarlagt om A3 motsvarar ett eller båda iakttagna rösen från utredningen (A818–819). Sannolikt finns fler dolda gravar i området.

Namn: Skålgrop A5.
Antikvarisk bedömning: Bevakningsobjekt.
Lämningstyp: Hällbild.
Belägen på en mot norr kraftigt lutande häll som låg på norra sidan av ett större åkerimpediment.

Hällristningen består av en skålgrop, 6,5 centimeter i diameter och 0,1 meter djup.

Figur 9. 9a (ovan) visar det schakt som grävdes genom stensättningen och 9b (nedan) visar stenpackningen närmast centrum. Fotograf: Pia Claesson.

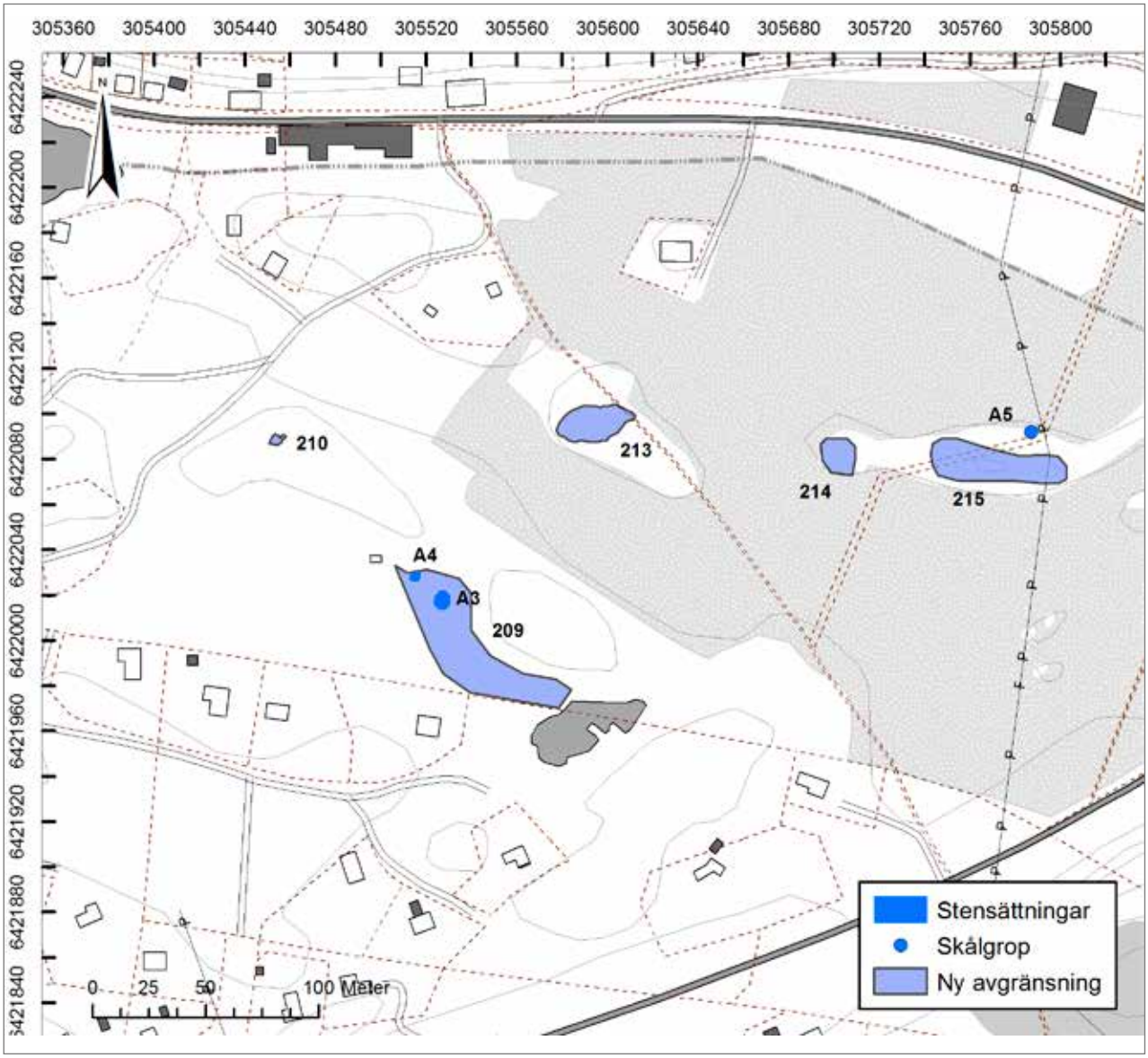

Figur 10. Plan som visar resultatet av förundersökningen. Skala 1:3000.

Slutsatser samt åtgärdsförslag

Förundersökningens syfte var att fastställa de befintliga lämningarnas status och deras begränsning i plan. Flera av lämningarna (Lycke 210, Lycke 212 och Lycke 213) fick genom undersökningen en förändrad status och utbredning i plan. Lycke 209 kvarstår som fast fornlämning men med ny utbredning. En av lämningarna, Lycke 211, utgår helt medan bedömningen av Lycke 214 och Lycke 215 från AU kvarstår var beträffar såväl lämningstyp, antikvarisk bedömning som utbredning i plan.

I tillägg gjordes tre nyfynd dels av två gravar (A3 och A4) och dels av en skålgropsförekomst (A5).

Inför en exploatering av området föreslår museet därför att Lycke 209 och det område där stensättningarna påträffades undantas från planerna. I det fall som även detta område blir föremål för exploatering bör en slutundersökning av gravarna föregå ett borttagande av desamma.

Referenser

Litteratur

Åberg. J. 2009. *Gravar och hällristning i Tjuvkil.* Bohusläns museum, Rapport 2012:24.

Otryckta källor

FMIS, Digitala fornminnesregistret.

Lantmäteriet, Historiska kartor

Tekniska och administrativa uppgifter

Lst dnr:	431-32457-2013
Västarvet dnr:	549-2011
Västarvet pnr:	11561
Fornlämningsnr:	Lycke 209-215
Län:	Västra Götalands län
Kommun:	Kungälv
Socken:	Lycke
Fastighet:	Tjuvkil 2:67
Ek. karta:	7B5b
Läge:	X 6422085,85, Y30667,10
Meter över havet:	5–15
Koordinatsystem:	SWEREF 99 TM
Höjdsystem:	RH2000
Uppdragsgivare:	Kungälvs kommun
Ansvarig institution:	Bohusläns museum
Projektledare:	Pia Claesson
Fältpersonal:	Pia Claesson, Robert Hernek
Fältarbetstid:	2013-11-06–2013-11-13
Arkeologtimmar:	88
Undersökt yta:	10 950 m²
Arkiv:	Bohusläns museums arkiv
Fynd:	Inga fynd omhändertogs

Bilagor

Bilaga 1. *Schakttabell*

Bilaga 2. *Anläggningstabell*

Bilaga 3. *Hällristningsdokumentation*

Schakt nr	Fornlämningsnr	Storlek i m²	Djup	Lager	Anläggningar	Fynd	Kommentar
1	215	10,64	0,3	Under grästorven, brungrå humös sandig silt. Alv:gul lera.			
2	215	10,79	0,28	Under grästorven, brungrå humös sandig silt. Alv:gul silt/lera.			
3	214	14,99	0,2	Som S2.			Stenarna i alven låg ovan matjorden
4	214	6,07	0,25	Under grästorven, brun aningen sandig silt. Alv:gul silt.			
5	210	7,67	0,3	Under grästorven, gråsvart humös siltig sand. Alv:gul sandig silt.			
6	213	50,96	0,25	Under grästorven, mörkbrun humös siltig silt. Alv:grågul grusig sandig silt.	A1 Stolphål	Skärva av ostindiskt porslin (Fnr 1)	I öst berg i dagen
7	213	10,66	0,25	Under grästorven, brungrå humös siltig sand. Alv:gul silt/lera.			
8	213	20,09	0,1-0,3	Under grästorven, brungrå humös siltig sand. Alv:gul silt/lera.			
9	213	9,09	0,25-0,35	Under grästorven, brungrå humös sandig silt, rikligt med rundade stenar. Alv:rödbrun grusig sand.		2 flintavslag, modernt glas och porslin	
10	213	9,95	0,2-0,3	Under grästorven, brungrå humös sandig silt, rikligt med rundade stenar. Alv:rödbrun grusig sand.			
11	213	3,77	0,1	Rikligt med småsten och en hel del modernt skräp upplagt längsmed sidan av stensamlingen.			I stensamling på impedimentets sydsida.
12	209	25,32	0,3	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand. Alv: gulbrun finsand.	A2 stolphål		
13	209	20,84	0,2	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand. Alv: gulbrun finsand.			
14	209	8,37	0,2	Under grästorv humös finsand ovan grusig brunröd sand, enstaka större block. Alv: gulbrun finsand.			
15	209	4,8	0,35	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand. Alv: gulbrun finsand.			Schaktet vattenfylldes snabbt, en ev latringrop i södra kanten.

Schakt nr	Fornlämningsnr	Storlek i m²	Djup	Lager	Anläggningar	Fynd	Kommentar
16	209	4,25	0,25	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand. Alv: gulbrun finsand.			
17	209	5,83	0,5	Under 0,10-0,15 m torv rundade 0,2-0,5 (vanligen 0,2-0,3) m stora stenar. Närmast centrum 3-4 lager. Jorden mellan stenarna var humös svartbrun sand. Alv: brunsvart grusig sand.	A3 Stensättning		I stensättning
18	209	18,98	0,25-0,30	Under grässvål humös grusinblandad sand. Alv: brun grusig sand.			Flera djurgångar och några diffusa mörkfärgningar.
19	209	5,58	0,3	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand. Alv: gulbrun finsand.			
20	209	4,72	0,2	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand. Alv: gulbrun finsand.			
21	209	4,19	0,22	Under grästorven humös sand ovan grusig gråbrun något grusig sand. Alv: gulbrun något grusig sand.			
22	209	1,05	0,15	Under grästorv svartbrun mycket humös sand. Buteljglas i botten ovan berg.			
23	211	37,01	0,3	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand, enstaka sten/stenblock. Alv: gulbrun finsand.			Lite träkol.
24	209	7,4	0,3	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand, enstaka sten/stenblock. Alv: gulbrun finsand.			1 kolbit
25	209	6,55	0,25	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun sand. Alv: gråbrun siltig sand.			
26	209	8,7	0,3	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun sand. Alv: brun sand.			
27	209	6,31	0,35	Under grästorven humös sand ovan grusig gulbrun finsand. Alv: gulbrun finsand.			

Bilaga 2. *Anläggningstabell*

Anläggning nr	Typ	Schakt	Form	Storlek	Höjd	Djup	Fyllning	Kommentar
1	Stolphål	6	Rund	0,4 m i diam		0,12 m	Humös mörkbrun sandig silt nedgrävd i grågul sandig silt	Intill anl fynd av ostindiskt porslin
2	Stolphål	12	Rund	0,2 m		0,15 m	Brungrå grusig sand, nedgrävd i gulbrun grusig sand.	
3	Stensättning		Rund	8 m i diam	0,3 m		Stenpackning 3-4 lager rundade 0,4-0,2 m st, däremellan svartbrun humös sand.	
4	Stensättning		Rund	4 m i diam	0,3 m		Stenpackning i ytan av 0,5-0,2 m st rundad sten.	
5	Stensamling/ Skår		Oregelbunden	5,8×4,7 m			Krets av sten 0,2-0,7 rundade och kantiga. I söder rester av kalmurning.	Tolkas som modern då ett buteljglas hittades i fyllningens botten.

Hällristningar

Andreas Toreld, Stiftelsen för dokumentation av Bohusläns hällristningar, utförde den 8 november 2013 en besiktning av en tidigare registrerad hällristning, Lycke 211 i Tjuvkil, Kungälvs kommun. Uppdraget genomfördes på uppdrag av Bohusläns museum i samband med en förundersökning i området.

Hällristningen registrerades i samband med en särskild utredning 2011. Den beskrivs i FMIS som: »Hällristning, 1,5×0,2 m, bestående av 1 obestämbar figur. Denna bestod av 2 mer eller mindre parallella linjer, ca 1,4 och 1,1 m lång och ca 2–3 cm bred. Avståndet mellan linjerna var ca 0,10–0,15 m. På den nedre av linjerna noterades en antydan till ett fåtal bemanningsstreck. Noterbart var att linjerna ej löpte parallellt med hällens isräfflor utan med hällens riktning.« Om det skulle visa sig vara en äkta hällristning med skeppsmotiv är hällens låga läge i terrängen, endast 6 möh, mycket intressant ur vetenskaplig synpunkt. Enligt Johan Ling stod havet i slutet av bronsåldern 7 möh i Kungälvstrakten (Ling 2008:69f). Om allt stämde borde hällristningen utgöras av skeppstyper som dyker upp tidigast under förromersk järnålder.

Besiktning

Besiktningen genomfördes under gynnsamma väderförhållanden med en lågt stående sol på fuktiga hällar. Det låga impedimentet hade dessförinnan torvats av med grävmaskin och det räckte med att hällen sopades av vid besiktningen. Den eventuella hällristningen bedömdes vara en naturbildning i form av isräfflor. Det som uppfatttats som isräfflor vid utredningen är i själva verket mikrosprickor i berget. På samma impediment som röjningsröset Lycke 214 är beläget finns en häll som enligt FMIS har: »en antydan till en avlång fördjupning som skulle kunna vara en hällristning«. Även denna besiktigades och bedömdes vara en naturlig isräffla.

Inventering

Även om den tidigare registrerade hällristningen bedömdes som en naturbildning så är de små åkerimpedimenten i området typiska lägen för hällristningar och då särskilt skålgropar. Eftersom ingen riktad hällristningsinventering utfördes under utredningen så ägnades den resterande tiden på dagen åt att inventera hela utredningsområdet med hjälp av sopkvast och spade.

Det fanns många lämpliga lägen med släta gnejshällar av genomgående bra kvalité. En skålgropslokal med en ensam skålgrop påträffades på norra sidan av samma impediment som det registrerade området med röjningsrösen Lycke 215. Skålgropen var relativt tydlig och ovittrad, men dess läge något ovanligt på en kraftigt sluttande häll mer typisk för figurristningar. Skålgropen beskrevs, mättes in och fotograferades ikritad. Någon ytterligare dokumentation anses inte vara nödvändig.
Beskrivning: Hällristning, bestående av 1 skålgrop, 6,5 cm i diam och 1,0 cm dj. Belägen på kraftigt N-sluttande häll på norra sidan av större åkerimpediment.
Orientering: 5 m S om åkerkant och 12 m NV om kraftledningsstolpe. På samma impediment som röjningsröseområdet Lycke 215.

Referenser

Ling, J. 2008. *Elevated rock art. Towards a maritime understanding of Bronze Age rock art in northern Bohuslän, Sweden*. Göteborgs universitet.

STENE
NEW HOLLAND
KOBELCO